alla
kan
blom·
stra

Mandat för utvecklings- och hållbarhetsrådet

1. Bakgrund och rollförklaring

Utvecklings- och hållbarhetsrådet (rådet) är en del av nätverket bärkraft.ax och etablerades samtidigt som nätverket bildades i början av 2016. Rådet utsågs ursprungligen för att ta ett helhetsansvar för bärkraft-nätverkets vitalitet och långsiktiga existens. Avsikten var att rådet skulle bestå av ledande personer från alla samhällssektorer. Rådet verkar på förtroende från bärkraft-nätverkets medaktörer.

Rådet ställde sig under 2016 bakom förslaget till vision för Åland, *Alla kan blomstra i ett bärkraftigt samhälle på fredens öar*, samt de sju strategiska utvecklingsmålen i *Utvecklings- och hållbarhetsagenda för Åland*.

Denna mandatbeskrivning kan vid behov ändras av rådet genom beslut vid ordinarie möte eller per capsulam. Rådet fastställer en rollförklaring i samband med rådets andra ordinarie möte i respektive mandatperiod. Nuvarande rollförklaring fastställdes den 19 januari 2024:

”Utvecklings- och hållbarhetsrådet verkar för uppnåendet av utvecklings- och hållbarhets-agendans vision och sju strategiska utvecklingsmål. Rådet arbetar under mandatperioden särskilt för konkret handling för att uppnå målen till 2030. Medlemmarna i rådet utgörs av företrädare från olika delar av samhället, för att få bredd i diskussionen om hållbarhetsutmaningar som är gemensamma för hela samhället. Det finns ett värde i olikheterna och genom ömsesidig dialog är ambitionen att olikheterna över tid leder till positiva synergieffekter. Rådet understryker betydelsen av transparens och kommunikation till hela det åländska samhället för att engagera och ge en tydlig bild av det arbete som pågår inom ramen för bärkraft-nätverket.”

2. Mandatperioder och utnämningar av rådets medlemmar och huvudsekreterare

Medlemmarna i rådet utses för mandatperioder om två kalenderår. Personer som utses till medlemmar i utvecklings- och hållbarhetsrådet förväntas ha...

a. ett personligt engagemang för ”Alla kan blomstra”-visionens förverkligande
b. betydande personlig integritet
c. betydande förtroende i samhället i stort och i synnerhet i den sektor personen representerar
d. tid och vilja att aktivt agera ambassadör för utvecklings- och hållbarhetsagendan i allmänhet och ”Alla kan blomstra”-visionen i synnerhet

Den totala sammansättningen i rådet ska utgöra en så bred representation av samhället i sin helhet som möjligt (kön, ålder, födelseort osv). Kontinuitet är väsentligt för sammansättningen i rådet. Mot denna bakgrund ska situationer där en stor andel av rådets alla medlemmar byts ut samtidigt undvikas.

Rådet ska bestå av minst nio och maximalt femton medlemmar. Lagtingets talman, lantrådet, finansministern samt landskapets förvaltningschef är permanenta medlemmar i rådet. Lagtingets vice talman är suppleant till talmannen. Landskapsregeringens vicelantråd är suppleant till finansministern. En suppleant till förvaltningschefen utses av landskapsförvaltningen. Övriga medlemmar utses, från och med mandatperioden 2026-2027, enligt följande:

- Tre representanter för civilsamhället/föreningslivet utses av civilsamhällets nätverksgrupp.
- Tre representanter för näringslivet. Två utses av Ålands Näringslivs styrelse. En (och en suppleant till denne) utses av lantbrukarnas intresseorganisationer.
- En representant för ungdomar och unga vuxna i åldrarna 16-25 år (och en suppleant till denne) utses genom en öppen ansökningsprocess. Rådets ordförandetrio beslutar om vem bland kandidaterna som utses till medlem respektive suppleant.
- En representant för kommunerna (och en suppleant till denne) utses av nätverksgruppen för hållbara kommuner.
- En representant för konsten och kulturen (och en suppleant till denne) utses av Ålands kulturdelegation.
- En representant för forskning och vuxenutbildning (och en suppleant till denne) utses av nätverksgruppen för kunskapsutveckling.
- En representant för grundskola och barnomsorg respektive gymnasium (och en suppleant till denne) utses växelvis av grundskolans och barnomsorgens utbildningschefer respektive Ålands gymnasiums styrelse. Perioden 2026-2027 är representanten för grundskola och barnomsorg ordinarie medlem och gymnasiets representant är suppleant.

Lantrådet är rådets ordförande. Rådet väljer inom sig två vice ordförande. Rådet utser, vid sitt första ordinarie möte under respektive mandatperiod, en huvudsekreterare för en period om fyra år. Huvudsekreteraren bereder rådets möten i samråd med rådets ordförande och båda vice ordföranden. Sekretariatet förväntas att aktivt verka för genomförandet av agendan och ansvarar bland annat för genomförande av seminarier och informationsinsatser till allmänheten, framtagande av förslag till statusrapporter och övriga utredningar, uppföljning av indikatordata, koordinering av Ålands samverkan nationellt och internationellt för hållbar utveckling samt drift och utveckling av bärkraft-nätverkets webbsida.

3. Arbetssätt

Rådet förväntas arbeta på ett sätt som skapar bred förankring för utvecklings- och hållbarhetsagendan, ”Alla kan blomstra”-visionen och de sju strategiska utvecklingsmålen i samhällets sektorer och hos allmänheten. Vidare förväntas rådets interna arbete främja ett fritt tänkande i syfte att kunna bidra till den transformation som utvecklings- och hållbarhetsagendans genomförande innebär.

Rådet ska driva på och följa upp det åländska samhällets arbete med genomförandet av utvecklings- och hållbarhetsagendan. Uppnåendet av de sju strategiska utvecklingsmålen är inbördes beroende av varandra. Rådet förväntas säkerställa att implementeringen av respektive strategiskt utvecklingsmål beaktar implementeringen av de övriga sex strategiska utvecklingsmålen, i syfte att suboptimeringar och målkonflikter undviks respektive hanteras.

Rådet ska hålla minst tre ordinarie möten per år. Utöver de ordinarie mötena kan rådets ordförande eller huvudsekreterare kalla till extra möten. Rådet kan inom sig skapa arbetsgrupper för beredning och rådgivning.

4. Beslut

Rådet beslutar om eventuella justeringar av vision, strategiska utvecklingsmål, delmål samt huvudindikatorer. Rådet fastställer utvecklings- och hållbarhetsagendans statusrapporter.

Fastställt av utvecklings- och hållbarhetsrådet den 4 maj 2026.